

Külföldön szavazás az Európai Unióban

Ha egy földrajzi térségen belül szabad mozgás és ezzel párhuzamosan jelentős gazdasági különbségek, egyenlőtlenségek voltak, akkor az ismert történelemben mindenkor és mindenhol megfigyelhető volt és vélhetően lesz is a vándorlás a szegényebb tartományok, vagy országok felől a gazdagabbak felé.

Ettől különböző jelenséget, kifejezetten politikai-ideológiai indíttatású vándorlást is tapasztalhattunk mindenkor, beszélhetünk ilyenről az Európai Unión belül is. Magyarország esetében például számos újságíró és művész érezte úgy, hogy helyzete szülőhazájában a jelenlegi rezsim keretein belül reménytelenné vált és elhagyta az országot, vagy kizárta a visszatérést Orbán uralmának időszakában. A két legismertebb név talán Schiff András zongorista és Schilling Árpád színházi rendező.

A statisztikai rendszerek nemzeti rendszerek, míg a migráció nemzetek közötti, az adatok így gyakran nehezen ellenőrizhetőek.

A keletről nyugatra történő vándorlás azonban konszenzussal nevezhető számottevőnek, a volt keleti blokk országainak lakosságát nagyságrendileg 10-20%-os arányban érinti, míg szintén jelentős a mediterrán tagországok felől északra irányuló migráció.

Ennek okán az egész demokratikus intézményrendszert érintő kérdéssé válik annak szabályozása, hogyan élhetnek, vagy nem élhetnek szavazati jogukkal az Unió tagországainak külföldön élő állampolgárai.

Uniós szinten nincsenek arra vonatkozó szabályok, hogy milyen jogok illetik meg azokat, akik külföldön tartózkodnak, vagy élnek, akkor, amikor hazájukban választások vannak, ez a szabályozás teljes egészében tagállami hatáskör. Ennek megfelelően különbségek vannak.

Van egyvalami azonban, ami kizárólag az Orbán rezsim sok elemében ellentmondásos, agyafúrta aljas választási rendszerére jellemző, ez pedig a különbségtétel a magyarországi lakcímmel rendelkező, illetve nem rendelkező külföldön élő, vagy tartózkodó választók között.

The logo features the word 'itt' in a large, blue, lowercase font with a stylized blue pen nib integrated into the letter 'i'. Below it, the word 'SZAVAZOK' is written in a smaller, blue, uppercase font. The background is white with blue dashed lines and paper airplane icons.

Eszerint a szabályozás szerint az egyébként nagyon helyesen magyar és ezzel EU-s állampolgársághoz jutott kárpátaljai és vajdasági, illetve szlovákiai és romániai magyarok számára biztosított a levélszavazás lehetősége a parlamenti választásokon. Akkor is, ha talán soha nem éltek a mai Magyarországon, nincs ott lakcímük, s esetleg a magyar útlevéllel nyugatra vándoroltak. 2011 óta hozzávetőlegesen 1 millió a kettős állampolgársághoz jutottak száma, ebben az uniós szomszédok, Szlovákia és Románia is benne vannak.

Az a szerény becslés szerint is 600-800.000 választó azonban, aki Magyarországról nyugatra emigrált, de esetleg megtartotta otthoni lakcímét, csak a sokszor több száz kilométerre lévő követségeken, vagy konzulátusokon élhet szavazati jogával.

Vannak más tagországok is, mint Bulgária, vagy Csehország, ahol - helyesen, vagy helytelenül -, nem biztosított a levélszavazás a külföldön élő, vagy tartózkodó választók számára. Sok más tagállam választási rendszerében, többek között Észtország, Lettország és Litvánia esetében is ez már adott.

De az, hogy a törvényalkotó olyan diszkriminatív módon tegyen különbséget választó és választó között, mint Magyarországon, példa nélküli az Európai Unióban.

